

KONYA VEREMLE SAVAŞ DERNEĞİ

Verem Hakkında

Mevlana Cad. Mümtaz Koru İş Merkezi
No:21/105 Karatay - KONYA

0332 351 74 89

www.konyaveremlesavas.org.tr
bilgi@konyaveremlesavas.org.tr

TÜBERKÜLOZ (VEREM) HASTALIĞI NEDİR?

Mycobacterium tuberculosis adı verilen bir basille oluşan bulaşıcı bir hastalıktır.

Vücudumuza giren tüberküloz mikropları çeşitli nedenlerle aktifleşip çoğalmaya başlarsa tüberküloz hastalığı ortaya çıkar. Tüberküloz hastalığı tedavi edilmezse tuttuğu organda tahribat yapar ve sonunda ölüme yol açabilir.

Tüberküloz enfeksiyonu olanların ne kadarı tüberküloz hastası olur?

Tüberküloz mikrobu alıp infekte olanların yaklaşık yüzde onu yaşamlarının herhangi bir döneminde tüberküloz hastalığına yakalanırlar.

Tüberküloz enfeksiyonu olanlardan kimler daha çok hastalanma riskine sahiptir?

Tüberküloz mikropların vücuda girdikten sonra hastalık yapma süresi ve şansı kişiden kişiye değişir. Küçük çocuklar ve vücut direnci düşük olanlar en çok hastalanma şansı olan kişilerdir. Hastalık mikrobu aldıktan hemen sonra oluşabileceği gibi on yıllarca sonra da ortaya çıkabilir.

AIDS hastalığı vücut direncini en çok kıran hastalık olduğu için bu kişilerde tüberküloz hastalığı çok siktir. Bunun dışında , şeker hastalığı, müzmin böbrek hastalıkları , bazı kanserler, silikozis (mesleki toz hastalığı), uzun süre kortizon ve benzeri ilaç kullananlar , ilaç ve alkol bağımlılığı olanlar ve sigara tüberküloz hastalığına yakalanma şansını artırır.

TÜBERKÜLOZ NASIL BULAŞIR?

En çok bulaşma riski olanlar kimlerdir?

Tüberküloz hastalığı grip, nezle gibi kolaylıkla bulaşmaz. Tedavi altında olmayan, halen basil saçan bir hasta ile uzun süre kapalı bir yerde birlikte yaşanırca hastalık bulaşabilir. Bu nedenle hastalık genellikle aynı evde birlikte oturanlara ya da yakın arkadaşlara bulaşır. Kalabalık yaşam koşulları, yoksulluk bulaşma riskini artırmaktadır.

Ev ve kapalı iş yeri ortamı dışında bulaşma olur mu?

Ev veya kapalı iş yeri ortamları dışında tüberkülozun bulaşması oldukça sınırlıdır. Havalanma özellikleri nedeni ile uçaklarda bulaşma olabilir. Hastanın kaşık, çatal, tabak, bardak, giysi gibi eşyaları ile bulaşma olmaz.

BCG AŞISI NEDİR ?

BCG tüberkülozdan korunabilmek için kullanılan aşıdır. Özellikle çocukları menenjit tüberküloz, milier tüberküloz gibi durumlardan korur. Ülkemizde doğumdan sonra 2. Ayda ve 7. Yaşta olmak üzere iki defa yapılmaktadır.

TÜBERKÜLOZ TEŞHİSİ (TANISI)

Tüberküloz hastalığının belirtileri nelerdir ?

- *İki haftadan uzun süren öksürük,*
- *Balgam çıkarma,*
- *Ateş,*
- *Gece terlemeleri,*
- *Göğüs ağrıları,*
- *İştahsızlık,*
- *Zayıflama,*
- *Halsizlik, yorgunluk*
- *Kan tükürme*

Belirtiler genellikle hafif başlar ve yavaş yavaş ilerler. Bu nedenle, birçok hasta doktora başvurmakta gecikir. Bazıları da özellikle öksürük şikayetini sigara ya da başka bir nedene bağlar ve doktora başvurmaz. Bu durum yanlış teşhis ve yanlış tedavilere yol açabilir.

Tüberküloz hastalığının tanısında akciğer filminin önemi nedir ?

Şüpheli kişide hastalık belirtileri varsa hemen akciğer filmi çekilmelidir. Akciğer filmindeki bazı görüntüler tüberkülozdan şüphelenmemize neden olur. Fakat bu görüntüler başka hastalıklarda da olabileceğinden sadece akciğer filmi ile kesin tanı konulamaz.

Akciğer tüberkülozunda kesin tanı nasıl konulur ?

Akciğer tüberkülozunun kesin tanısı balgam incelemesi ile konulur. Doğru tanı için, balgamda verem mikrobulunun gösterilmesi önemlidir. Bunun için mikroskopik muayene ve kültür testi yapılmalıdır.

Tüberkülin (PPD) testinin tanıda değeri nedir ?

PPD testi pozitif ise kişinin tüberküloz basili ile karşılaştığını anlarız. BCG aşısı sonrası da PPD pozitif olur. Herkese BCG aşısının yapıldığı ve infeksiyonun çok yaygın olduğu Türkiye gibi ülkelerde erişkinlerde PPD testinin tanıda yararı çok sınırlıdır. Çocuklarda ise PPD testi tüberküloz tanısında değerlidir.

TÜBERKÜLOZ NASIL TEDAVİ EDİLİR?

Bu gün tüberküloz hastalığının tedavisi için etkili, yan etkisi az ve ucuz 5 tane ana ilaca sahibiz. Bu ilaçlar ülkemizde Verem Savaşı Dispanserleri tarafından hastalara ücretsiz olarak verilmektedir. Tüberküloz hastalığının başarılı tedavisi için tedavinin başlangıcında dört ilaç birden kullanılmalıdır

Tüberküloz tedavisinin süresi ne kadardır?

Tüberküloz tedavisi başladıktan kısa bir süre sonra hastalık belirtileri azalır kaybolabilir. Fakat hastalığın kesin tedavisi ve tekrarması için tedavi süresi en az 6 ay olmalıdır. Bu süre gerekli durumlarda daha uzatılabilir.(8-12 ay)

Tüberküloz hastalığının tedavisinde en önemli olan nedir?

İlaçların her gün düzenli olarak ve yeterli süre kullanılması tedavide en önemli olan kuraldır. İlaçların düzensiz ve/veya yetersiz süre kullanımı tedavisi çok zor dirençli tüberküloza yol açar.

Doğrudan gözetimli tedavi sistemi (DOTS) nedir?

Tüberküloz tedavisinde ilaçların düzenli ve yeterli süre kullanımı o kadar önemlidir ki bunun sağlanması için Dünya Sağlık Örgütü her hastanın bütün

tedavi boyunca ilaçlarının eğitimli bir kişinin gözetiminde içirilmesini önermektedir. DOTS bu verem savaş sisteminin uluslararası adıdır. (Directly observed therapy -short course) “Doğrudan gözetim altında kısa süreli tedavi”.

İlaç dışında tedavide önemli olan nedir?

İstirahat, beslenme, ve hava değişimi gibi unsurların tüberküloz tedavisinde çok önemli yeri olmadığı gösterilmiştir. Verem ilaçları bulunmadan önce bu konulara çok önem verilmekteydi. Ağır işlerde çalışanların hastalıklarının durumuna göre bir müddet istirahat etmeleri gereklidir.

Koruyucu tedavi nedir, kimlere uygulanır?

Tüberkülozda koruyucu tedavi enfeksiyona yeni yakalanmış fakat henüz hasta olmamış kişilerin hastalanmasını önlemek için yapılır. En çok kullanıldığı kişiler 15 yaş altında olup evinde mikrop saçan bir kişi bulunan çocuklardır. Bu tedavi 6-12 ay süreyle İsoniazid adlı ilaçla yapılır.

Tüberkülozlu hastaların tedavileri hastanede mi yapılmalıdır?

Hastaların bulaştırıcılıkları kalmayıncaya kadar hastanede kalmaları daha doğrudur. Fakat ağır hastalar dışında tedavi ayaktan da yapılabilir. Önemli olan ilaçların düzenli kullanılmasıdır. Tedavinin başlangıç döneminde (ilk iki ay) ilaçların gözetimli olarak düzenli kullanılması sağlanırsa tedaviye ayaktan da başlanabilir.

Tüberkülozlu hastaların tedavileri nerede takip edilmelidir?

Tüberkülozlu hastaların tedavilerinin en iyi takip edileceği yer Verem Savaşı Dispanserleri'dir. Göğüs Hastalıkları Klinikleri ve Göğüs Hastalıkları uzmanları da hastaları takip edebilir. Fakat hastanın yakın takibi , yakınlarının taranması , ilaçların ücretsiz ve düzenli sağlanması açısından Verem Savaşı Dispanserleri devrede olmalıdır. Zaten bütün tüberküloz hastaların İl Sağlık Müdürlüğü aracılığı ile hastanın oturduğu bölgedeki Verem savaş Dispanserlerine bildirmesi yasa ile zorunlu kılınmıştır.

DİRENÇLİ TÜBERKÜLOZ NEDİR?

Tüberküloz hastaları eğer eksik ve yanlış ilaçlarla, düzensiz ve/veya yetersiz süre tedavi görürlerse tüberküloz mikropları ilaçlara direnç kazanır. Artık ilaçlar mikropları öldüremez hale gelir. Bu hastalara dirençli tüberküloz diyoruz. Bu durum hastanın ilaç almasına rağmen bir türlü iyileşmemesi, mikrop çıkarmaya devam etmesi ve laboratuvar testi ile anlaşılabilir.

Dirençli tüberküloz hastaları iyileşebilir mi ?

İlaça dirençli tüberküloz hastaları da tedavi edilebilir ve tamamen iyileşebilirler. Fakat bu tedavi çok daha uzun süreli, pahalıdır. Kullanılan ilaçların yan etkileri diğer ilaçlardan daha fazladır. Hastaların bazılarında ameliyat gerekmektedir.

Dirençli tüberküloz hastalarının tedavisi nerede yapılmalıdır ?

Bu hastaların tedavileri bu konuda uzmanlaşmış hekimlerin bulunduğu, hastaların uzun süreli olarak yatabileceği büyük göğüs hastanelerinde yapılmalıdır. Hastaneden çıktıktan sonra hastaların ilaçları eğitilmiş bir kişinin gözetiminde içmesi gereklidir.

TÜBERKÜLOZLU HASTA YAKINLARI...!

Tüberkülozlu hastalarla aynı evde oturan yakınları ve yakın arkadaşları mutlaka verem savaşı dispanserlerine başvurmalıdır.

Hasta yakınları 3 ay aralıklarla en az üç kere kontrol edilmelidirler. Bu kontrolde akciğer grafisi çekilir ve PPD testi yapılır.

Gereken kişilere koruyucu ilaç tedavisi verilir.

TÜBERKÜLOZ İNFEKSİYONU NEDİR?

İnsanların ne kadar tüberküloz basili ile infekte durumdadır ?

Bu gün dünyada ve ülkemizde toplam nüfusun yaklaşık üçte biri tüberküloz basili ile infekte durumdadır. Bir kişinin infekte olduğunu ortaya koymanın tek yolu Tüberkülin (PPD) cilt testidir. Fakat bu test BCG aşısı yapılmış olanlarda da pozitif sonuç verdiği için Türkiye gibi BCG aşısının zorunlu olduğu yerlerde bu ikisini birbirinden ayırmak zordur.

TÜRKİYE'DE TÜBERKÜLOZ...

Ülkemizde sessiz tüberküloz enfeksiyonu halen yaygın durumdadır. Türkiye’de 15 milyon kişide sessiz tüberküloz enfeksiyonu bulunduğu tahmin edilmektedir. Bu kişilerin % 10’nun yaşamları boyunca aktif hasta olma olasılığını % 10 kabul edersek tüberkülozun gelecek yıllarda da ülkemiz için bir sorun olacağını düşünebiliriz.

Türkiye’de görülen tüberküloz hastalığı sıklığı giderek azalmaktadır. Türkiye tüberküloz hastalığının orta derecede yaygın olduğu ülkeler arasındadır. T.C Sağlık Bakanlığı verilerine göre halen ülkemizde her yıl yaklaşık olarak 100.000 kişiden 17’ si tüberküloz hastalığına yakalanmaktadır. Bu rakam ile ülkemizdeki durum Orta Avrupa ülkelerine benzerdir.

Türkiye tahmin edilen tüberküloz hastalarını bulma ve bu hastaları tedavi etme konusundaki Dünya Sağlık Örgütü tarafından belirlenen hedefleri yakalamış ve sürdür durumdadır.

Çok İlaça Dirençli Tüberküloz hasta sayımız giderek hafif de olsa artmaktadır. Bu konuda daha etkili önlemler gereklidir. Ülkemiz de HIV (+) kişi oranı mutlak rakam olarak düşük durumdadır. Fakat bu rakam giderek artmaktadır. Halen tüberküloz hastalarımızın % 1’ine yakınında aynı zamanda HIV enfeksiyonu bulunmaktadır.

Ülkemiz tüberküloz kontrolü açısından diğer bir sorun yurt dışından gelen göçmenlerde görülen tüberkülozdur. Halen ülkemiz’deki hastalarımızın %6’sı, İstanbul’daki hastaların ise % 8’i göçmendir.

DÜNYADA TÜBERKÜLOZ...

2015 yılında, dünya genelinde 5,9 milyon (% 56) erkek, 3,5 milyon (% 34) kadın ve 1,0 milyon (% 10) çocuklu olmak üzere toplam 10,4 milyon yeni Tüberküloz(TB) vakası ortaya çıkmıştır.

Dünya'da tahmine edilen TB sıklığı 100.000 de 142'dir

Yeni vakaların% 60'ı altı ülkede bulunmaktadır. Bunlar Hindistan, Endonezya, Çin, Nijerya, Pakistan ve Güney Afrika'dır.

Dünya çapında, TB insidansındaki düşüş oranı 2014'ten 2015'e kadar sadece % 1,5 düzeyinde kalmıştır. Halbuki“End TB Stratejisi”nin ilk kilometre taşlarına ulaşabilmek için 2020'ye kadar yıllık % 4-5'lik bir düşüşe ulaşılmalıdır.

2015 yılında tahmini olarak Tüberküloza bağlı 1,4 milyon TB ölüm vardır ve bunların 0,4 milyonu aynı zamanda HIV ile enfekte idi.2000 ve 2015 yılları arasında TB ölümleri % 22 oranında azalmasına rağmen, TB dünya çapında en fazla ölüme yol açan 10 ölüm nedeni arasındadır.

DÜNYA TÜBERKÜLOZ GÜNÜ

2015 yılında DSÖ tarafından sadece Rifampisine dirençli olan olgularda ÇİD-TB (Çok İlaça Dirençli TB) gibi tedavi edilmelidir kararı alınmıştır. ÇİD-TB hastalarına (480.000) ek olarak bu durumdaki 100 000 kişiyide eklersek toplam yaklaşık 580.000 yeni ÇİD-TB olarak tedavi edilmesi gereken vaka ortaya çıkmaktadır. Çin ve Rusya Federasyonu toplam 580.000 vakanın % 45'ini oluşturmuştur.

ÇİD-TB olgularının tanı ve tedavisi konusundaki Dünya çapındaki kriz devam ediyor.2015 yılında, tahmini 580 000 kişinin yeni ÇİD-TB tedavisi gereken hasta olarak ortaya çıktığı tahmin edilirken bunlardan sadece 125.000 (% 20) hasta kayıt altına alınabilmiştir. Bu farkın % 60'ından beş ülke sorumludur. Bunlar: Hindistan, Çin, Rusya Federasyonu, Endonezya ve Nijerya'dır.

Küresel olarak, ÇİD-TB tedavisinin başarı oranı; 2013'te% 52,6'dır.
http://www.who.int/tb/publications/global_report/en/

KONYA VEREMLE SAVAŞ DERNEĞİ

Verem Hakkında

Mevlana Cad. Mümtaz Kuru İş Merkezi
No:21/105 Karatay - KONYA

0332 351 74 89

www.konyaveremlesavas.org.tr
bilgi@konyaveremlesavas.org.tr